

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so pošiljati prosto. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbina za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Politični pomen porotne obravnave proti našemu časopisju.

V zadnji številki smo obširno poročali o porotni pravdi proti našemu uredniku Vekoslavu Spindlerju in o njenem izidu. Ni se pa šlo tu za pravdo proti Spindlerju kot osebi, ampak pravda je bila načelne važnosti in na zatožni klopi je sedelo v resnici naše napredno časopisje, zastopano po osebi njegovega odgovornega urednika.

Malo je bilo še na Slovenskem porotnih pravd, ki bi bile tako načelno važne kakor tu imenovana. Navadno pridejo pred sodnike kot odgovorni uredniki ljudje, ki so res samo »odgovorni« in nič drugega, takozvani slammati uredniki, kateri dajo samo svoje ime na list, v ostalem pa so pri urejevanju in pisanju lista popolnoma neudeleženi.

V tem slučaju je bilo drugače. Urednik Spindler je od prvih početkov svojega javnega dela kot časnikar vključil težki odgovornosti vedno bil toliko mož, da je vse, kar je v listu pisal, vedno tudi s svojim imenom kril. To se pravi z drugimi besedami: on se ni bal za resnico iti tudi pred sodnijo.

Od prvih početkov sem pa je bil tudi glavni cilj njegovega dela: skusiti iztrebiti gnolbo iz našega javnega življenja, gnolbo iz raznih občin, kjer skušajo gospodariti razni mogotci brez kontrole in nadzorstva, gnolbo iz našega političnega življenja bodisi v nemških bodisi v klerikalnih bodisi celo v naprednih vrstah, in tako pripomoči k izčiščenju političnega zraka osobito na slovenskem Štajerskem.

Tak boj se je bil tudi o priliki občinskih volitev v Petrovčah. Tam že leta in leta neomejeno gospodariti mogotec Fridrich, ne na podlagi svojih zmožnosti in zaslug, ampak na podlagi skrajnega terorizma in skrajne korupcije. Mož je že bil vse. Pristaš narodne stranke in govornik na njenih shodih, pozneje strasten klerikalni agitator pri občinskih volitvah. Kaj je danes, ne vemo. Ob času volilnega boja za gospodarstvo v petrovški občini torej je naše časopisje z neusmiljeno roko poseglo v razmere v petrovški občini in osvetlilo pogubonosno gospodarstvo Fridrichovo in celega občinskega odbora, ki je duševno popolnoma od njega odvisen. Ni se šlo za osebni boj zoper Fridricha, ampak zoper sistem, zoper občane oškodujoče občinsko go-

spodarstvo, katerega sistema najtrdo vratnejši zagovornik pa je bil baš Fridrich. In naravno je, da se je v boju ravno proti njemu najhuje streljalo.

Pa Fridrich in njegovi so proglasili vse, kar je pisal »Narodni List«, za lažljivo in Fridrich je celo tožil. Porotna pravda je imela torej ta načelni pomen, da se dožene, ne, ali je bil Fridrich na časti žaljen, ampak ali je bilo naše časopisje opravičeno izreči tako kruto obsodbo gnilega občinskega gospodarstva v Petrovčah. In zato je šel Spindler, kateremu se je še tik pred obravnavo ponujala sprava, pred porotnike.

In obravnava je pokazala popolno upravičenost najostrejšega boja proti klerikalni korupciji v občinah, upravičenost težkih obdolžitvev, ki jih je izreklo naše časopisje ne proti Fridrichu kot človeku in proti njegovemu zasebnemu življenju, ampak proti Fridrichu kot politiku in proti njegovemu izvrševanju javnih poslov.

In zato je ta pravda bila tako velike važnosti in je tem večje važnosti njen izid za narodno stranko in njeno časopisje. Pred ljudskim sodiščem, pred poroto, se je jasno izkazalo, da je očitanje nasprotnikov o lažnivosti našega časopisja drzno. Z žrtvo svoje osebne svobode je hotel urednik Spindler končno izpodbiti to drzno trditev klerikalnega časopisja in klerikalnih priganjačev, in se mu je to tudi v polni meri posrečilo.

Dejstvo je, da je bil pri porotni obravnavi proti uredniku Spindlerju tožitelj Fridrich najostreje obsojen in da je na svojem mestu kot občinski odbornik in kot načelnik krajnega šolskega sveta, ako ima še količkaj poštenja v sebi, nemogoč. Nemški in nemškutarski listi so sicer pisali, da izid obravnave za to nikakor ni merodajen. Bomo videli in čakali in potem prišli še z novimi bombami. Eno je gotovo, da ljudi, ki se tako lahkomišelnost igrajo z ljudskimi interesi, na javnih mestih ne bomo trpeli. Boj proti korupciji, naj se pojavlja kjerkoli, je bilo in ostane naše geslo.

Gospodinjski tečaj na kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici.

V soboto dne 29. avgusta je končal prvi šesttedenski gospodinjski tečaj za kmečka dekleta na kmetijski šoli v Št. Jurju ob J. ž. Namen tega tečaja

je bil, pripravljati kmečka dekleta za njih bodoči poklic kot gospodinje. Vsposobile bi se naj za razumno sodelovanje pri razvoju kmetijstva, pri pridelovanju, osobito pa pri umnem pridelovanju in porabi pridelkov; spoznajo naj naloge glede dobrobitja družine in naj postanejo zmožne te naloge tudi prav spolnjevati. Da so taki tečajji res občutno potrebni za naše razmere, kaže dejstvo, da se je priglasilo 50 prošnic; od teh se je lahko sprejelo za letos samo 15. Te so stanovale v zavodu, kjer so dobivale tudi hrano. Poučevalo se je teoretično in praktično in sicer: g. ravnatelj Bellé: vrtnarstvo in poraba sadja (letos vsled bolezni g. ravnatelja samo praktično); g. ing. agr. Jos. Zidanšek: govedoreja, svinjereja, perutinstvo ter mlekarstvo; gospodična J. Zemljan, gospodinjska učiteljica: naloga gospodinje v stanovanju in kuhinji, kuhanje, knjigovodstvo gospodinje, skrb za zdravje, strežba bolnikom in pranje. Pri praktičnem delu sta navajala upravniki in vrtnar. Oziralo se je povsod na kmečke razmere in je bil cel pouk strogo naslonjen na praktične potrebe, katere se pojavijo v gospodarstvu; skušalo se je dekletom obenem vcepiti pravo spoštovanje do dela. Navzlic kratkemu času šestih tednov lahko z veseljem povdarjamo, da se je tečaj izborna obnesel in so končni uspehi pokazali, da se je namen tečaja popolnoma dosegel. Taki tečajji se bodo sedaj vsako leto prirejali na kmetijski šoli.

Iz političnega sveta.

Pogajanja med Čehi in Nemci na Češkem so zopet zastala, ker Nemci stavijo take zahteve, da Čehi ne morejo v nje privoliti. Čujejo se glasovi, da bo češki deželni zbor ali zaključen ali razpuščen.

V vojnem odseku avstrijske delegacije so slovanski delegati odločno zahtevali, naj vojaška uprava k slovanskim polkom daje take častnike, ki razumejo jezik večine pri dotičnih polkih služočih vojakov. Splošno se je tudi povdarjalo, da zboljšanje in spolnitev naše oborožene sile ne sme zahtevati nemogočih žrtev. Da je vojni minister Schönauh skušal dokazati potrebo zvišanja vojaškega kontingenta, nam pač ni treba posebej povdarjati. Obljubil je pa tudi, da se bo sčasoma uvedla dveletna vojaška služba, in olajšave pri oprostitvi od vojaške službe bodo razširjene. Minister je tudi po-

LISTEK.

Lepa Anka.

Spisal Avgust Šenoa. — Poslovenil Jože Namreč.

Jaz sem ta njen nasvet takoj sprejel. Obljubil sem za trdno Anki, da bodem živ komentar našega Vraza. Nato sva se vrnila v društvo. Vračala sva se prav počasi, naju je družba pozdravila z nekaterimi besedami, da sem se jaz prav jezil. Jaz — napol že duhovnik — nisem smel vendar odvrtači strele na vsa usta. Zato pa je Anka nemilo naskakovala na napadalce.

»Ecce! Haecce!« začne senator Levanič, dobre volje, rudeč ko rak; »ecce! haecce! To je naš mladi duhovnik in pobožna pastirica, gospodična Anica! Vi ste se gotovo temu mladeniču izpovedovali. Moralni ste gotovo imeti vrečo grehov, da je spoved tako dolgo trajala. Ej lahko je onemu, komur je božar sveti Peter! Da sem jaz taka sveta glava!«

»Idite, gospod senator!« odgovori hitro deklica, »Vi s svojim spoštovanjem trebutom ne bi mogli biti paterski gvardijan, in jaz se ne bi fratru prav gotovo nobenkrat izpovedala.«

Družba udari v grohoten smeh, veseli prebendar udari z dlanjo blaženega senatorja po trebuhu rekoč:

»Ecce, haecce, domine! Ali je vaš nemilo opraskala. Kaj niste vedeli, gospod gvardijan, da je že prva ženska dobila lekcijo od kače, in od istega dne so ženske glave modre kot kače. Čuvajte svojo senatorsko pamet pred ženskim jezikom!«

Tako se je šalila družba o nama in še celo moj prečastiti ujec se je tudi vmešaval. Meni je bilo po godu in ne. Tiho sem sedel na koncu mize in gledal izpočetka lepo Anko. Anka je bila izvanredno vese-

la; govorila kratko, živahno, duhovito, smejala se, moj Bog, da človek znori; kadar me je pogledala s črnimi očmi, se mi je hotela zmešati pamet. Pri odhodu me je spomnila moje obljube, jaz sem ji še enkrat se ponudil. Od onega dne z Bogom pamet, z Bogom cerkveni očetje in sveto pismo. Uvidel sem, da nisem za duhovnika. Čim bližje so prihajali prazniki, tem nemirnejši sem bil, da so se mi čudili tovariši. Ko so prišli prazniki in je odšel ujec, sem se odločil; slekel sem črno haljo in nikdar več je nisem hotel obleči. Sedaj me sodi, sladka mamica, če imaš srce iz kamna.«

Mladenič prime mater z obema rokama za glavo ter jo živo poljubi na čelo.

»Milan, Milan! Lahkoumen človek!« odgovori gospa Milička, ki je poslušala povest sinovo z nekimi tajnim veseljem, — »si tudi pomislil, kaj bode vse to, si pomislil, da moraš postati preje samostojen, nego se oženiš?«

»Da, mila mama, o vsem sem mislil, ne kot brezumen mladenič, temveč kot mož, ki ima voljo, srce. Pred očmi mi je gosto stal naš mili dvorec, v katerem si ti duša, ki si ga spremenila v raj. Videl sem te dobro dušo sred tega dvora, v sredi okrašene okolice, poleg tebe Anko kot nevesto svojo, ki te ljubi, kakor tudi jaz; in če mi je duh segel v prihodnost, videl sem okoli dobre mamice skakati unuke, kako jih gladi in boža, radujoč se, da ne bode plemo Miličevo izumrlo.«

»Milan! Ti si znorel!« ga pokara mati, in tajna solza radosti je zablesketala v njenem očesu.

»Ne kvari mi teh sanj, mama, pusti jih uresničiti, daj, da bode v mojo srečo. Kaj bi ti bilo ljubše, da stanuješ do pozne starosti v sredi pustega dvora? Ali bi ti bilo ljubše, da propade mili dvorec, bujni sadni vrt, krasni cvetličnjak da podivja? Ne, ne, mamica mila, pusti, da vse to ostane živo, veselo; da se s sadjem, ki si ga zasadila, veseli porod

tvojega poroda, da cvetje tvojega vrta zalivajo roke tvojega edinca. Mama, jaz sem mož, in sama tudi veš, da imam pamet. Učil se bodem prava, kakor tvoj oče, moj ded. Nočem živeti samo ob tvoji milosti, toda pomagaj mi, ker brez Anke ne morem živeti.« In od srca poljubi svojo mater.

Nehote vrne gospa Milička sinov poljub, debele solze so ji pritekale iz oči na sinove lase, gospa Milička je bila srečna, zelo srečna.

»Pojdi, pojdi, malopridnež!« šepne ona, »ti si svojevoljen kakor je bil tudi tvoj pokojni oče. Pojdi!«

Gorka solza je kanila na mladeničevo čelo.

»Šaj vem, da se samo z jezikom jeziš, toda srce ti od veselja igra, iz oči ti tečejo solze veselja! Da, glej, na svojem čelu sem začutil žarko solzo, to je pečat moji ljubezni! Ali je tako, mamica?«

»Delaj, kakor veš, sinko, odgovori gospa, »tudi gospod Bog te naj blagoslovi!« Po teh besedah položila mati svoje roke na Milanovo glavo, ki je ves blažen klečal pred njo.

Naenkrat se naglo odpro vrata. V sobo stopi črnolasa deklica s slamnikom na glavi, oblečena v tanko modro obleko. V rokah je držala šopek krasnih cvetic, pod pazduho pa Vrazove pesmi. Bila je Anka.

»Milostljiva«, prične Anka stopivši v sobo, toda preneha, videč pred gospo Miličko klečati moškega, kateremu ni mogla videti v obraz. Mladenič obrne naenkrat glavo ter vstane, Anka zdrhti, kri ji udari v lice, iz roke spusti šopek, da so vse cvetlice padle po tleh, iz prsij se ji izvije klic, v katerem je odmeval strah, čudo in veselje. Velike črne oči so ji zaplamele, obstale so na Milanu, hotele so pač odkriti veliko uganko. Hitro se je dvignila tudi gospa Milička.

»Da ste mi zdravi, draga Ančica!« pohiti gospa proti deklici, »kaj ste se tega moškega tako ustrašili? Ni tujec! Da vam ga predstavim. Moj sin je, moj Milan!«

vedal, da so se šikane vojaštva v pretečenem letu za 25% znižale, dalje, da on z vso vneto dela na to, da se odpravi dvoboj v armadi. Poslanci so vlado tudi ostro prijeli, zakaj je dala avstrijsko vojaštvo na razpolago za asistenco pri volitvah na Hrvaškem.

Boj za Luegerjeve mandate. Dne 28. okt. so se vršile na Dunaju volitve za dr. Luegerja državno in deželnozborni mandat. Državnozborni mandat je dobil sedajni dunajski župan krščanski socijalec dr. Neumayer, za deželnozborni mandat pa je prišlo do ožje volitve med krščanskim socijalcem Preyerjem in soc. demokratom Schuhmeierjem. Ožja volitev je danes.

Volitve v hrvaški deželni zbor so se vršile dne 28. okt. in 29. ter 30. okt. ožje volitve. Končni izid je ta, da ima hrv.-srbska koalicija 35, vlada 18, klerikalci 15, Starčevićanci 9, Radičeva kmečka stranka 9, srbski radikalci 1 mandat. Kot izven strank je izvoljen Supilo. Koalicija je izgubila mnogo mandatov, ker je vlada delala proti njej z nasiljem in podkupovanjem. Najboljše je odrezala Radičeva kmečka stranka, ki je prej imela samo 3 mandate, zdaj jih pa ima devet.

Beleške.

v Fridrich — Korenovi zagovorniki. Graška lista „Tagespost“ in „Grazer Tagbl.“ sta priobčila skoro dobesedno famozen Zanggerjev zagovor; zanimivo je, da so pri „Tagbl.“ izpustili konec očividno Zanggerjevega dopisa, da namreč gosp. Fridrich ni vezan odložiti mesta krajnega šolsk. načelnika v Petrovčah in Libojah. Oba lista upijeta seveda, da se je zgodila Fridrichu velika krivica in da so bili porotniki nezmožni prav presoditi ta slučaj. No — dr. Zanggerju privoščimo to tolažbo po porazu, katerega je doživel s Fridrichom vred! Ako bi porotniki Spindlerja obsodili, bi bili kajpada najpametnejši ljudje pod božjim solncem. V istem tonu piše tudi „Štajerc“ v Ptujni in „Straža“ v Mariboru. **Vidi se, da se slovenski klerikalci, nemški nacionalci in največjega zaničevanja vredni renegatje vselej zvežejo, kadar gre proti Narodni stranki in njenemu časopisu!** Pa pravica je zmagala in propadli so ti čedni zavezniki in branitelji narodnih in verskih svetinj našega naroda. Ali ni sram „Straže“, da kot glasilo katolišk. duhovništva in morda tudi nekaterih klerikalnih Slovencev psuje naše narodne časopise s protestanti in renegati vred? Menimo, da smo spravili v Fridrich-Korenovi zadevi toliko svinjarij — ta izraz je rabil v svojem „zagovorn“ akademično izobraženi protestantski odvetnik Cajnkar — na dan, da bi bilo za klerikalce najboljše, ako bi molčali kot zid. Kajti z zagovori Fridricha in Korena priznavajo samo, da se s tema človekoma identificirajo! „Straža“ poroča seveda neresnično tudi razmerje glasov in zamolči popolnoma da je bil Spindler v glavnem vprašanju glede Korenove zadeve spoznan soglasno za nekrivega. Ampak to nemškonnacionalne-protestantsko-slovensko-klerikalno-renegatsko zvezo za zagovarjanje „svinjarij“ v naših občinah si bomo dobro zapomnili za slučaj, ko se bode nam zopet očitalo „izdajstvo“.

»Oprostite, milostiva gospa!« odgovori zmešana Anka, »prišla sem, kakor obično, po vas, toda videč gospoda, sem se nekoliko zmedla. Čast mi je že bila poprej se seznaniti z gospodom vašim sinom, toda čudno se mi zdi, da ga vidim v civilni obleki. Sicer pa mi bodite zdravi, gospod Milič, in dobro došli v našem kraju!« Stopi naprej, mu ponudi, malo se smejoč, roko.

»Bodite zdravi, gospodična Anka!« se prikloni Milan ter poljubi njej roko. »Žal mi je, da ste se radi mene preplašili. Gotovo sem v civilni obleki pravo strašilo. Temu ste tudi vi krivi. Sami veste, da sem vam obljubil tolmačiti ob teh praznikih Vrazove pesmi; da mi bode lažje to izpolniti, sem slekel črno suknjo. Sami boste sprevideli, da se na ta način boljše tolmačijo pesmi. Ali ste morda pozabili na najin dogovor, ali ste pri volji izpolniti dano besedo?«

»Nisem pozabila«, odgovori deklica, »tukaj vidite sami!« ter pokaže na Vrazovo knjigo.

»Kako so čudni moji gosti«, se nasmešne gospa, »tukaj na pragu sklepata dogovore in ugovore, kakor dve sovražni državi na meji svoje oblasti. Pustimo za sedaj Vrazovo tolmačenje, idimo na vrt. In ti, moj Milan, poberi hitro cvetje, ki ga je spustila iz samega strahu gospodična Anka. Ali ne tako, Ančica?«

»Vse po vaši volji, milostiva gospa!« se pokloni deklica in pri tem ji obstane oko na Milanu, ki je pred njo pobiral cvetke. Ženski sta šli v vrt, hitro za njima je prišel tudi Milan ter izročil deklici venec, ki ki ga je splel iz Ankinih cvetic.

Vrt gospe Miličke je stal na bregu, odkoder si mogel pregledati vso krasno zagorsko krajino. Dolina, breg, gozd, vinograd in travnik, vijugasti potoki, beli planinski dvorci po gričih, leseni mlini, male kolibe in razvaline starih gradov, vse to si videl na enkrat, nad goro so viseli ljubki oblaki, prepleteni z

Friedrich zopet pogorel. Včeraj dopoldne se je vršila pred okrajno sodnijo v Celju obravnava glede tožbe, katero je naperil znani mirasanski grajščak in še bolj znani načelnik petrovškega krajnega šolskega sveta in vodja tamošnje klerikalne armade, Franc Emanuel Fridrich. (»pogorelec« izza porotne pravde proti uredniku Spindlerju!) proti petrovškemu nadučitelju g. Ernstu Slancu. Tožil ga je, ker je g. Slanc pri svojem zaslišanju pri okrajnem šolskem svetu v Celju izpovedal dejstva, ki so se pri porotni obravnavi proti uredniku Spindlerju izkazala kot resnična. Fridrichov zastopnik, že znani luteran dr. Zangger je izjavil, da **Fridrich tožbo na podlagi predležečih dokumentov brezpogojno umakne in plača vse stroške, na kar je bil g. nadučitelj Slanc seveda oproščen.** Pripominjamo, da je včeraj sodil sodnik od poklica in ne porotniki, in vendar je moral tudi ta izreči oprostilno razsodbo. To smo dostavili zato, ker so klerikalni in nemškutarski listi v lepi slogi pisali, da so porotniki sodili pristransko. Več še spregovorimo!

v Še Fridrich pred sodiščem. 2. t. m. se je vršila na kaz. oddelku okr. sodn. v Celju razprava o zasebni obtožbi g. E. Slanca, nadučitelja v Petrovčah, proti Fr. E. Fridrichu istotam zaradi žaljenja časti. Obtoženec g. Fridrich je podal izjavo, s katero obžaluje o g. E. Slancu rabljene žaljive besede, ga prosi odpuščenja ter se zaveže plačati za šolske uboge v Petrovčah 20 K, in poravnati vse sodne stroške. G. E. Slanc se je s to izjavo zadovoljil, mu odpustil ter odstopil od zasebne obtožbe.

Dr. Vrstovšek denuncira. Najbolj nobel od vseh štajerskih klerikalnih poslancev je brez dvoma dr. Vrstovšek. Ta vidi namreč svojo nalogo v tem, da tiste ljudi, kateri so pri letošnjih volitvah agitirali zoper njega, kar po vrsti denuncira in jih hoče spraviti v kazen. Najprvo je lažnjivo ovdal dr. Pirnata v Št. Ilju; ta je dr. Vrstovška tožil in bode Vrstovšek ušel zasluženi kazni le, če se mu bode posrečilo se skriti za imuniteto. Potem je zopet denunciral pri okrajnem šolskem svetu nadučitelja g. Kelca iz Noveštife zaradi neke zadeve, ki se Vrstovška prav nič ne tiče, torej iz samega veselja na ovađstvu. Zoper g. Kelca uvedena sodna preiskava je bila ustavljena, ker se je izkazalo, da ni g. Kelc prav nič kaznjivega govoril. Tako se je Vrstovšek zopet blamiral. No, mi smo prepričani, da bode vkljub temu korajžno naprej — denunciral. To tudi popolnoma odgovarja človeku, ki je tako neznačajan, da je svojo napredno preteklost vrgel v koš in zatajil svoje prepričanje in svojo moško čast zaradi polne skledice.

Shod za tujski promet na Spodnjem Štajerskem. Dež. zveza za tujski promet priredi v nedeljo, 20. tm. ob pol 11. uri dop. v kazinski obednici v Mariboru, Gled. ul. 17 shod za tujski promet. Na tem shodu se bo obravnavalo posebno o pomenu tujskega prometa, o izpopolnitvi prometa (železnica, avtomobil, pošta, brzojav in telefon) in o drugih ureditvah za povzdigo spodnještajerskega tujskega prometa. Če se le ne bo pri tej akciji oziralo samo na kraje, kjer imajo nemški in nemškutarski mogotci glavno besedo!

zlatom zahajajočega solca. Sredi vrta so stale štiri starodavne lipe, pod njimi kamenita miza in okoli nje tudi kameniti stoli. Tukaj se je ustavila trojica. Nasproti gospe Milički se je vsedla Anka in poleg gospe pa Milan. Gospa Milička je gledala na Anko z očesom, ki je hotelo vse zvedeti. Deklica, čuteč, da jo gleda gospa in v slutnji, da je zvedela za kako tajnost, ni vedela kaj reči ter je zatreseno trgala cvete iz venca.

»Oj mama, mama, srečna si bila, a tudi vi gospodična Anka!« prične govoriti Milan — »mogli ste živeti dan za dnem v tem zraku, v tej svobodi, sredi te krasote, jaz sem pa moral samovati sredi pustih, visokih zidov. Pod tem solncem, sredi tega zelenja se poraja prava ljubezen, ta ljubezen je stokrat močnejša od čustva, ki ga človek občuti med mestnimi zidovi. Sedaj te ljubim dvojno, mamica, sredi mesta, mislim, ne bi te tako silno ljubil. Sedaj dišem, kar mi veleva duša. Ni mi žal, kar sem storil, pa naj reče moj prečastiti ujec, kar hoče.«

»Ti si divjak, ti si strasten človek, moj Milan!« ga pokara mati, — »vem, da se bode moral mnogo pregovarjati o tem z bratom.«

»Jaz sem živ, zelo živ, da. Kri mojega pokojnega očeta. Ali divjak, veruj mi, nisem. Pusti, mamica, naj nama razsodi gospodična Anka. Ona je mirna, krotka, ona pozna samo naravo, resnico, ne bode sodila subjektivno. Sodite me, gospodična, prosim vas! Ali nisem prav storil? Zapustil sem svet poklic, za katerega se nisem rodil, vrnil sem se med svet, kamor tudi spadam. Sodite!«

»Kaj znam jaz neuka deklica. Kako naj sodim, ko ne poznam sveta. Pa da tudi poznam ljudi in njihovo dušo, ne vem pravega vzroka, ki vas je dovedel, da ste opustili tako svet poklic. Kako naj sodim, gospod Milič?«

»Če vam povem vzrok, bode te potem izrekli svojo sodbo?«

v Iz dež. šolsk. sveta. Definitivno je nameščen proviz. učitelj na ljudski šoli v Šoštanj **Miloš Tajnik.** Premeščena je def. učiteljica pri Sv. Juriju v Sl. gor. **Marija Zelesnik** pri Sv. Križu nad Mariborom.

Značilen slučaj. V Stubenberg na vzhodnem nemškem Štajerskem je prišel pred nekaj leti kaplan **Jožef Steinberger**, ki je imel srce za ljudstvo in je začel res z gospodarskim delom med kmečkim prebivalstvom, dočim mu je bila politična hujskarija tuja. Vsled tega pa ga je druga duhovščina po strani gledala in dosegla že pred dobrim letom, da ga je škof premestil. A takrat se je vzdignilo vse ljudstvo daleč na okrog in ga ni pustilo odriniti. Škof je na to preklical svoj premeštitveni dekret, da pa se izogne daljnim neprilikam, je sedaj Steinbergerja upokojil.

Ciril-Methodove podružnice naj bi tudi v zimskem času ne prenehale s svojim plemenitim delom. Prirejajo naj sestanke, predavanja, domače veselice itd. Posebno veljaj to tistim podružnicam, ki so zaradi kakršnekoli zapreke zamudile v poletnem času prirediti jubilejno veselico. Zimski čas pa je tudi najpripravnejši za pridobivanje novih članov in za obč. zборе.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1910 sledeči promet: **Dohodki:** A. redni: 1. Prispevki iz nabiralnikov 1169'60 K; 2. prispevki iz pušic i. s. Kranjsko 215'63 K, Štajersko 170'27 K, Koroško 55'26 K, Primorsko 377— K; 3. razni prispevki 7000 39 K. B. Izredni: 4. prispevki za obrambni sklad 1309'40 K, skupaj 10.297'48 K. — **Stroški:** A. redni: 1. plače, remuneracije učit. osebju, razni računi itd. 11.176'58 K; B. izredni: 2. naložitev na glavnico, oz. obrambni sklad 3249'40 K, skupaj 14.425'98 K. torej primanjkljaja 4128'50 K. **Opomba:** Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

v Zadnji Kolumb umrl. Iz Madrida se poroča: V nedeljo je umrl po dolgi bolezni **Kristof Kolumb** dela Cerda, vojvoda Veranjski, v 72. letu. Bil je zadnji potomec znamenitega genueškega Kristofa Kolumba, ki je odkril Ameriko.

»Südmark« je dovolila v zadnjem tednu 3.500 kron za ponemčevalne namene na Sp. Štajerskem. Dostavek je menda nepotreben.

Pri klerikalnih podjetjih poka, strašno poka. To nam dokazujejo sledeča znamenja: Že več poročil je bilo v slovenskih in nemških listih o slabem klerikalnem gospodarstvu v Ljubljani. Toda klerikalci so na vsa ta očitanja molčali, tako molčali, da smo jih kar občudovali. **Kdor ima mirno vest, ne molči na taka očitanja.** Drugo znamenje: Agro-Merkur je šel v konkurz. Kolikor poznamo klerikalce, bi dva meseca sploh o ničemer drugem ne pisali, kakor le o »liberalnih norcih, goljufih« in bogve kaj še. **Toda vztrajno molče!** Zopet najjasnejši dokaz skrajno slabe, nemirne vesti! Tretji dokaz: Od neke spodnještajerske stavbene zadruga, ki je včlanjena pri klerikalni Zadrugi zvezi v Ljubljani, smo sprejeli poročilo, da je klerikalna zveza odpovedala tej zadrugi ves kredit, **dasiravno ta ne znaša več kakor 10.000 K!** No, komur gre dobro, ta ne bo postopal tako! Sicer pa vi gg. jezični klerikalci, ki imate vsak dan usta polna na račun naprednih zavodov: **kako je letos kupčevala klerikalna Gospodarska zveza? Mislimo tisto kupčijo v Trstu. Vprašamo Gospodarsko zvezo, če je res, da se da pri enem samem kšeftu zgubiti 200.000 kron!**

»Ne vem«, odgovori deklica.

»Milan«, ga opomni mati, »kaj pa vendar misliš? Ali ne bodeš molčal?«

»Zastonj, mamica! Srce in jezik sta se mi danes razletela, naj tečeta! Ti se že itak jeziš na me. Malo greha več ali manj; vem pa, da bode naposed sledila vesela odveza. Čujte me dobro, gospodična, resna moja sodnica, sodite, toda ne bodite prestrogi. Jaz bodem odkritosrčen, izpovedal bodem vse, vse, da vam bode tudi najzadnji koticek moje duše jase. — Bil je mladenič živ in zdrav, nepokvarjenega srca, odgojen od dobre majke, od angela, gospodična! Po njenem navodilu je storil vse po naravi, naučil se je iskati resnico, slediti razumu in srcu. Z vso silo je delal na to, da bi si tem več znanja pridobil, da bi bil vreden mož na svojem domu, da bode njegovo znanje ne samo v njegovo lastno korist, temveč v javno dobro. Prišel je čas, da se odloči, na katero pot bode krenil mladenič, kako bode živel do svoje smrti. Sam ni mogel o tem dosti soditi. Ni poznal ne sebe, ne sveta. Njegovo usodo mu je odločil njegov sorodnik, velik gospod. Prisodili so mu, da se odreče svetu in postane duhovnik. Mladenič je bil pripravljen. Zakaj tudi ne? Njega je vezala na ta svet samo dvojna ljubezen: proti materi, proti domovini, in tej ljubezni ne stavi duhovniška suknja nikakih ovir. Dve leti se je pripravljaj za svoj poklic. Bilo je mučno, objela ga je neka tesnoba. Bil je željan sveta, toda želja mu ni bila jasna. Nekega dne — nadaljuje Milan z drhtečim glasom — je prišel mladenič med divno, svobodno božjo naravo. Opazil je deklico — kot kapljico na razcvetli roži, in v njem je splamenela tretja ljubezen, ljubezen, katero prepoveduje duhovniška halja. Odzvonilo je svetemu poklicu; mladenič je ljubil strastno. —

Na te besede prebledi Anka, žilice okoli oči so ji drhte, komaj je povzdignila oči, v katerih je bilo

Celjski okraj.

„Slovensko delavsko podp. društvo v Celju“ priredi v nedeljo, 13. novembra zvečer v dvorani „Skalne kleti“ Martinovo veselico. — Na sporedu bodo novi četverspevi, bariton-samospev „Dva grenadirja“, nove tamburaške točke, šaloigra „Stric Jaka“ in več komičnih prizorov itd.

v Martinov večer priredi Bralno društvo v Gaberjih v nedeljo dne 6. novembra in sicer v Sokolskem domu. Na vspredu je tudi gledališka igra.

v Krajno sadjarsko razstavo so priredili minulo nedeljo v Ljubnem. Ob enem je govoril g. nadučitelj Prapotnik iz Mozirja o sadjereji. Škoda, da se prirejanja takih krajnih ali okrajnih sadnih razstav ne lotijo tudi v drugih krajih.

Umrli je 30. m. m. v Gaberjih v visoki starosti g. Jožef Marčink, bivši posestnik, zaveden Slovenec. Mož je vsikdar z vso odločnostjo stal v slovenskih vrstah. Takrat, ko je celjska okoliška občina prvokrat padla v slovenske roke, je bil on med slovenskimi volilci, in letos je mož v kljub temu, da je bil hrom na obeh nogah, se dal zapeljati na volišče in je čakal tamkaj na razglas izida. Solze so se vrlemu starčku vliče čez obraz, ko je prišlo poročilo, da so Slovenci na celi črti porazili nemškutarijo. Vrlemu narodnjaku budi časten spomin!

Umrli je 30. m. m. v Celju gđ. A. Straček, hči trgovčeva, stara 27 let. Pokojna je bila milega značaja ter je nastopala v „Narod. domu“ našem kot diletantinja. Bodi ji ohranjen blag spomin, žaljuči rodbini pa naše sožalje!

Št. Vid pri Šmarju. 30. okt. se je vršil pri nas v gostilni g. Fl. Goleža sestanek, katerega so se udeležili sami odlični možje. Urednik Spindler iz Celja je v daljšem govoru razpravljal o položaju v državnem zboru. V poljudni besedi je obrazložil klerikalno nedoslednost v obstrukciji v dež. zboru, ki je bila klerikalni stranki ne sredstvo v dosegu gospodarskih in narodnih koristi za slov. ljudstvo, ampak le sredstvo za dosegu klerikalne nadvlade nad vsem, kar še svobodno diha in misli na Sp. Štajerskem. Baval se je dalje s finančnim načrtom naše vlade na Dunaju in razpravljal o krivičnosti nameravanih novih davkov. Končno je podal sliko naše politike na Slovenskem in je govoril o naprednem slovenskem časopisju. Zborovalci so njegovim izvajanjem pritrdili in sklenilo se je začetni v št. Vidu izvajati toli potrebno gospodarsko delo.

Poročil se je 31. okt. g. Janko Lešničar, urednik v Celju, z gđ. Treziko Gregorič, doma od Male Nedelje pri Ljutomeru. Mnogo sreče!

Polzela. V Polzeli se je pri trgatvi dne 23. t. m. natrgalo grozdja za K 19— v prid Ciril-Metodove družbi. Pri priliki poroke g. R. Tušak z gđ. T. Farčnikovo se je nabralo med gosti za družbo sv. Cirila in Metoda K 3070.

Iz Braslovč. Pri nas obstoji že nekaj let šolarska kuhinja, katere namen je revnim in oddaljenim šolskim otrokom preskrbeti opoldne, ko čakajo na popoldanski ponk — toplo kosilce. Lansko zimo je podjetje prav vro delovalo in mnogo pripomoglo k boljšemu šolskemu obiskovanju. V 62 dneh se je razdelilo približno 7000 porcij in so znašali vsi stroški 322 K 32 h. V pokritje teh stroškov so prispevali: velerodni g. baron Cnobloch, častita duhovščina, g. Pauer, g.

dr. Červinka, g. Fl. Rak, g. dr. Lampret, gđ. Zotter (Marschitz), g. pl. Bien, g. Krefl in drugi. Slavno pevsko društvo je pristopilo kot nov podpornik, nadalje se je bila priredila tudi v ta namen veselica na Legantu, ki je donesla lep prispevek. Pohvalno se mora tudi omeniti vse tiste, ki so prispevali kaj v naturalijah ali na drug način pripomogli k ugodnemu vspehu. Sl. krajni šolski svet je prepustil kurivo in polovico šolskih glob za šolsko kuhinjo. Nekateri otroci so dobivali hrano v zasebnih hišah, kot pri gospej Pauer, v župnišču in g. Ant. Plaskanu. Naj bode na tem mestu izrečena vsem omenjenim podpornikom najprisrčnejša zahvala s prošnjo, da blagovolijo tudi v prihodnje ostati podporniki te prekorsne naprave. Šolsko vodstvo Braslovč, dne 30. okt. 1910.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 6. t. m. v Bočni točno ob 10. uri dopoldne v tamošnji šoli. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Društvene zadeve: a) dopisi in zapisnik prejšnjega zborovanja. b) poročilo o delovanju v minuli društveni dobi: 1. tajnikovo, 2. blagajnikovo, c) volitev novega odbora, č) slučajnosti. Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga. IV. Poročilo delegata o letošnji skupščini „Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev“. V. Ob stoletnici Stanka Vraza. Predavanje: a) Ilirski pokret, b) Stanko Vrazovo življenje in delovanje, c) Vzgojni momenti v St. Vrazovih umotvorih, č) Posledice ilirskega pokreta sploh ter z ozirom na štajerske Slovence posebej v kulturnem oziru. Z ozirom na proslavo Stanko Vrazove stoletnice so gostje dobrodošli, zlasti k predavanju. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Z ozirom na krajevne razmere, je nujno želeli, da se blagvolijo isti, ki se želi udeležiti skupnega obeda, javiti nadučitelju g. Bizjaku v Bočni.

Svetinova hči. S to globoko iz življenja vzeto Wildbrandovo dramo se je 1. t. m. otvorila sezona na celjskem slovenskem odru. Igra smo videli na istem tudi že pred dvema leti, a reči moramo: napredek od takrat je velik. Splošna sodba v terek je bila: vprizoritev drame »Svetinova hči« je bila krasna. Vloge so bile razdeljene tako srečno, da bi bile težko boljše. Ne vemo, komu naj priznamo prednost, ali Draganu (Stibler Miloš), ali Živeni Slavčevi (gospa dr. Karlovškova), ali Rozandi Vernikovi (gospa dr. Kukovčeva), ali Svetini (Salmič), ali gospe Golobovi (gđ. Melanija Sernečeva) ali Čudnu (dr. Koderman)? Reči moramo le, da so se vsi ti, ki so imeli obvladati velike in težavne vloge, v slednje tudi res vživeli in če si gledal na oder, se ti je zdelo, da vidiš pred seboj resnično življenje: tu skesana Svetinova nekdanja žena (Živena Slavčeva), ki je Svetina pred 24 leti kot slavna in od grofov in baronov oboževana pevka pahnila od sebe, in ki sedaj prosi ljubezni svoje hčere, ki jo je takrat tudi zavrgla; tam mlada vdova Rozanda Vernikova (hči Živene Slavčeve in Svetina), ki po smrti svojega moža v ubožnih razmerah z malo plačo skrbi za sebe in za otroka; ki se ji ponuja sreča, ker jo hoče vzeti v zakon njen šef tovarnar Dragan, če zataji, da ni bil Svetina, razbojnik in po 24 letih odpuščen kaznjenc, njen oče; ljubezni do očeta zmagaja; tam zopet Svetina, katerega je kruta usoda, zavrnjenega od žene, ki mu je bila vse, vrgla v vrtinec življenja in ga napravila za hudodelca, in ki po prestani kazni najde svojega otroka in svo-

jega vnuka ter se sreča celo s svojo nekdanjo ženo. In tako dalje. Predalec bi šli, ako bi opisovali, s kako psihološko fineso so se igrale ravno te vloge, in ne manj dobro tudi ulogi klepetave gospe Golobove in pijančka Čudna, Draganovega sluga. Vzoren po svoji realnosti je bil prizor zaslišanja Golobovke in Čudna pred preiskovalnim sodnikom. Tudi ostale manjše vloge so bile vseskoz v dobrih rokah, tako sodnik Stojan (dr. Kalan), vrtnar Cvetličič (Terček), cvetličarica Milica in Dobrosava (gđ. Gačnik in Karnjovšek), zapisnikar (Vizjak) in sodni sluga (Terček). Rozandin sinček Božidar je bil mladi Salmič. Kaže, da bo vreden sin svojega očeta. Začetek naše gledališke sezone v Celju je bil torej skozinskoz jako dober in upamo, da bomo ob koncu sezone lahko isto napisali o celi sezoni.

„Šolski vinar“ v Celju. V poročilu o zadnji seji naših celjskih obč. očancev smo poročali tudi, da so prikimali, ko se je predlagalo v svrhu obrestovanja kapitala za novo ljudskošolsko stavbo zvišanje najemninških doklad za 2 vin. pri kroni. K temu piše graški „Arbeiterwille“: Že pred 4 leti se je najemninska doklada o priliki takratnega sklepa za novo šolsko stavbo zvišala za 1 vinar pri kroni — a šola se ni zidala. V zadnji seji obč. sveta, ko se je končno vendarle sklepalo o oddaji del, se je porabila stavba te nove šole zopet za povod, da se globoko poseže v žepe delavnega ljudstva. Najemninski vinarji so se za dva zvišali, dasi je vsakomur, ki pozna tukajšnje vsled koruptnega gospodarstva žalostne finančne razmere, jasno, da se je za sedajno zvišanje najemninske doklade navedla stavba nove šole kot vzrok samo za to, da bi se zdelo zvišanje prebivalstvu bolj „apetitno“. Najemninskih doklad in vodarine bomo plačevali zdaj v Celju 18 vinarjev pri kroni. Da pa bodo naši strumni nemško-nacijonalni purgarji tudi to mirno vtaknili v žep, je pri terorizmu magistratne klike itak samoobsebi razumljivo. Samo se nam zdi, da gre ta strah pred kliko vendarle predaleč in da se je zasasal v kosti našega „nemškega“ meščanstva že naravnost kot bolezen. Bo treba krepke medicine, da se ozdravi!

Občni zbor „Dijaške kuhinje v Celju“ se je vršil v soboto, dne 29. oktobra ob jako lepi udeležbi v posojilnični sejnici v Celju. Razpravljalo se je med drugim tudi o prodaji društvenega posestva v Gaberju, katera zadeva je stopila v odločilen stadij. Izvolil se je sledeči odbor: gosp. prof. Kožuh kot predsednik, gg. dr. Serneč, Prekoršek, dr. Kalan, prof. Kardinar in prof. Mravljak kot odborniki, gg. dr. Božič in dr. Brenčič kot namestnika, gg. Berk in Meglič kot preglednika. Odstopivšima odbornikoma g. Fr. Lončarju, ki je bil od vsega začetka blagajnik „Dijaške kuhinje“ in g. prof. dr. Dolarju, ki je bil marljiv tajnik, je izrekel občni zbor svojo zahvalo.

Celjska narodna čitalnica ima svoj letni, redni občni zbor v soboto 5. t. m. ob osmih zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Rokodelska zadruga za laški okraj je imela 30. okt. ob veliki udeležbi občni zbor. V načelstvo so voljeni gg. Wuzdarič, Blaž Zupanc, Berger Pinterič, Počivavšek in Bauerheim, torej slovenski možje, kateri bodo gotovo skrbeli za napredek zadruga.

čitati boječe vprašanje.

»Ni sile na svet«, nadaljuje Milan, »ki bi srce udružala; vrgel sem raz sebe breme, poletel svoji mami v naročje, da ji povem vse, vse. To je moja povest. Sodite, prosim vas, gospodična Anka, sodite, toda ne bodite prestrogi. Vaši obsodbi se uklonim. Če rečete, kriv sem, povrnem se takoj med pušto semeniško zidovje; če pa porečete, da sem prav storil, še danes — krenem od tukaj, da poiščem miljenko svojega srca, da ji povem vso svojo srečo.«

Pri zadnjih besedah zadržati Anka. V njenih jasnih očeh se je pojavila neizmerna bol. S slabim glasom se obrne do gospe Miličke:

»Smem vprašati, milostiva, zakaj me vpraša vaš gospod sin?«

»Govorite iz srca, Anica!« odgovori dobrovoljno gospa.

»Poslušajte me torej, gospod Milan. Sodeč po svoji prosti domišljiji, sodeč po svojem tem poslom nevesčem srcu, rečem: Prav ste storili. Slušajte glas svojega srca, idite si poiskati deklico, bodite srečni, recite ji, da jaz vam in njej želim vso srečo tega življenja.«

Po teh besedah se utrne tajna solzicav Ankinem očesu.

Veseli pristopi Milan k deklici.

»Hvala vam na tej modri razsodbi, gospodična Anka! Vaša glavica je modrejša od Salomonove. Toda poslušajte vse do konca. Še nisem vsega dokončal. Vidite, jaz nisem človek navadnega kova, vsakdanjega običajca. Mnogi bodo znabiti rekli, da sem znorel. Toda kaj hočete, kakoršen sem, tak pa sem. Oprostite, kar vam bodem rekel. A porečem vam nekaj družega, nego drugi ljudje. Nisva v res-

nica sama. Priča je nama samo moja mamica — moj angel varuh in Bog v nebesih. Gospodična Anka! Veste li, kdo je v meni prebudil željo po svetu? Veste li, kdo je v meni vžgal tretjo ljubezno? Veste li, radi koga sem slekel duhovniško suktnjo? Veste li? To ste vi, vi, gospodična Anka! Vas ljubim iz srca, iz cele svoje duše. Kaj hočete, ne morem drugače, ne morem. Sedaj pa, gospodična Anka, se usmiliti neumnega, malopridnega, ubežnega bogoslovca, ali najdete v svojem srcu trohico ljubezni do njega? Sodite me! Ali večna smrt — ali večno življenje!«

Anki je udarila kri v lice; srce ji je burno tolklo, roke so stiskale venec. Nepremična kot kamen je sedela z odprtimi ustmi, iz oči ji je svetila vročina. Govorila ni nič.

»Vi molčite? To je zlo in napačno. Mama, mama, reci ji ti, naj govori.«

Proseče pogleda Anka gospo Miličko, naj jo reši te neprilike.

»Gospodična Anka«, začne s tresočim glasom gospa Milička, »govorite mi svobodno, kakor mislite, ti malopridnež pa idi v hišo, in ko te pokličem, pridi po svojo obsodbo! Brez ugovora! Idi!«

Ni bilo pomoči. Treba je bilo se ukloniti. Še enkrat pogleda Milan Anko, ona je pobesila oči. In odšel je mladenič.

»Govorite svobodno, Anka! Rotim vas pri živem Bogu, povejte resnico!«

»Kaj vam hočem jaz praviti, milostiva gospa!« udari Anka v jok in pade na kolena pred gospo Miličko in si skriva lice v njenem krilu. »Kaj vam hočem praviti? Ljubim ga, ljubim vašega Milana. Pri-segam na svojo dušo. Klilo je v meni, odkar sem ga prvič videla, sedaj, ko sem ga slišala, sem zgubila

pamet. Oprostite, toda ne morem drugače.«

»Anka! Anka!« zakliče izza grma Milan in skoči proti deklici: »Anka, moja Anka!« Malo da je ni poljubil.

»Dovolj«, pristavi gospa, »Anka ni svoja, treba je vprašati roditelje. Ančica, sedaj idite domov. Zjutraj pridem k vaši mami in poprosim jo, da postane moja hčerka. Z Bogom!«

Deklica poljubi Milički roko in reče z mehkim glasom Milanu:

»Z Bogom!«

»Z Bogom, Anka!« odvrne Milan.

Dolgo je sedel mladenič pod lipami in zrl proti Ankinemu dvorcu. Že je mati spala, že je sijal na nebu mesec, on je še vedno sedel in šepetal neprenehoma:

»Ala je lepa naša Anka, Da l' je istina, da l' je san?«

(Dalje sledi.)

O železnicah.

Spisal železnični uradnik.

(Dalje.)

V.

Če zopet povzamemo tam, kjer smo povedali, da so posamezne države jele skrbeti zbog ložjega prometa za stik svojih železnic z železnicami drugih držav, tedaj lahko trdimo, da je to strmljenje v Avstriji trajalo do leta 1880. Vse do te dobe zgrajene železnice so bile namenjene svetovnemu prometu ter zavoljo tega tudi s potrebno natančnostjo zgrajene. Z imenovanim letom se je pričela nova

Iz Mozirja. (Zahvala.) Podpisani se v svojem in v imenu mnogih drugih bolnikov najpristrčnejše zahvaljujem blag. gospodu dr. Josipu Goričarju, distriktnemu zdravniku in županu v Mozirju, za njegovo prijazno, blagohotno in trudapolno zdravljenje. On gre, naj bo bolnik ubog ali bogat, po dne ali po noči, ob slabem vremenu in slabi poti, ob vsaki uri, če treba ure daleč, da le more pomagati. Za celo našo dolino je velika sreča, da imamo tako blagega zdravnika. Bog nam ga ohrani še mnogo let! — **Gregor Gobec**, mizarški mojster v tovarni v Ljubiji.

Iz Bočne pri Gornjemgradu. V zadnjem času se je zavzelo ljudstvo iz župnij Šmartno ob Dreti in iz Sv. Frančiška Ksaverija za izločitev iz sedanje skupne občine Bočna, ter za ustanovitev lastne občine za vsako omenjeno župnijo posebej. — Gospodarjenje v dosedajni skupni občini namreč temu ljudstvu nikakor več ne ustreza, ker so se naveličali plačevati ogromne svote, ki jih vsako leto zahteva ta občina in zato ni čuda, da hrepene po samostojnih občinah, v katerih bodo vsaj plačevali sami za se in ne za druge kakor do sedaj. — Ta ljudska nevolja ni nikakor všeč izvestnim gospodom, ki so danes omahljivi naprednjaki, jutri pa goreči klerikalci, toraj veterinjaki, ki obračajo svoj plašč po onem vetru, ki jim več nese v žepo. — Da bi bojda gotoveje dosegli svoj namen, počrtni gotove jim neljube osebe pri tem delu, so si najeli v to na pomoč 42. številni letošnjega »Slov. Gospodarja«, v kojega so s pomočjo imena kakega naročnika tega obšurnega lističa napisali dopis, koji naj bi naznanil javnosti, da so ta preobrat povzročili »nekateri gospodje«, ki imajo menda preveč prostega časa. Vemo prav dobro, koga se misli s temi »nekaterimi gospodi«, pa povemo jim v brk, da se grozno motijo v osebah. Zahteva po ločitvi občine se je izcimila iz ljudstva samega v omenjenih dveh župnijah, kar spričujejo vsi njih podpisani (razven par izjem v vsaki župniji) na polah, ki so se razvale kot priloge odgovori na sedanje županstvo. Še bridkejša pa postane ta resnica za nekaterne pri prihodnji občinski seji, ko se bode o tem glasovalo, kjer pa ne bode zraven onih »gospodov«, ki imajo menda preveč prostega časa na razpolago. Kdo jim je pa kriv bridkih razočaranj? Odkar so prisilili pripeti županstvo iz Bočne na Križ, vsled svoje prevroče gospodstvaželnosti, jim gre vse narobe in nič po njihovi želji. Da, da! Tako mineva slava tega sveta! O, seveda, seveda bode treba po delitvi občine poskrbeti potem tudi za več županov in tajnikov! A župani bodo županovali svojim ljudem in tajniki ne bodo opravljali občinskih poslov brezplačno, ker takih dandanes sploh ni, dasi trdi g. dopisnik v »Slov. Gospodarju«, da se obetajo občinski tajniki brezplačno. G. dopisniku ni tudi všeč vzvišen naslov tega načrta, namreč v proslavo 80letnice Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. Pa naj bode le potolažen! Na podlagi tega naslova se bodo podali pristojnim oblastim tudi konkretni razlogi, ki bodo govorili za ločitev in jo tudi potrdili. Vsled tega ni treba biti g. dopisniku v »Slov. Gosp.« niti najmanj v skrbeh. H koncu koncev je uvideti resnico, da to ljudsko dejanje dopisnika v »Slov. Gosp.« neznansko boli in skeli, ter da bi rad nekatere delavne osebe, ki mu niso vsled tega ljube, počrnil pred ljudstvom. — Toda kdo bi se plašil dela ljudstvu v korist? Le krepko naprej po začrtani poti do zmage! Po tem naj udriha po nas, komur se zljubi; prav nič se ne plašimo, ker nas nihče ne spravi iz ravnotežja ne s »kožo«, čeprav bi to bil **Peter, Pavel ali Jože!**

Dramlje. Jej na, to bo še smeha pri nas. Ali ste že slišali, g. urednik, kaj se zopet v Dramljah snuje? »Obrekovalno društvo „čvek“«. Za danes samo to, prihodnjič več.

Št. Vid pri Šmarju. Iz sosedne občine nam pišejo o slabih razmerah naše občinske ceste iz

Grobelnega skozi Ločnic na Zibiko. Res je cesta v takem stanju, da je za celo občino sramota, najbolj pa za našega župana. Po sredi ceste so jame, podobne prepadam; stranske cestne grabe so se popolnoma zalezle, da voda na cesti redno zastaja; uboga živina se še prazna težko iz cestnih prepadov reši. Mi pa nočemo sebe in svoje živine zavoljo zanemarjenosti te ceste moriti pustiti. Mostovi so razun enega vsi za nič. Kje neki je županova pozornost? Res žalujemo za prejšnjim županom, ki je skrbel za red na tej cesti, po kateri se toliko blaga prevaža. Uvidel je, da ne zadostuje za to cesto samo tlaka, preskrbel je tudi delavca, ki smo ga skoraj vsak dan videli na tej cesti, da je vodo proč spravil in trebil grabe.

Šentvid je pač 'na lepa vas, oh da reda ni nič več pri nas; pri občinskih sejah sam kreg in prepir, Šentvid je slaven — ni s.j.m. hudir. Oh kaj boš ti Lentek klerikalec, ko bo prišel skoraj čas odstopiti od te komande, takrat bo to še lepša vas.

Kalobje. (Drobne novice.) Pri županu A. Teržanu je nekdo ukradel minole dni prilično 1.000 K iz omare, v kateri je bil tudi občinski denar. Vzel je tudi nekaj mernikov žita iz kašče. Vlomil je tat zvečer o prvem mraku. Vsi županovi so bili tisti čas v gorci na Doleh. Vlomiti je moral nekdo, ki je dobro vedel za shrambe. — Tudi Jakob Šuster, ki je nekoč v poletju pri farovžu, ko se je metal s farovško kuharico, izgubil krog 500 K, še zdaj ne ve za denar. Šuster pravi, da blizu farovža in cerkve se ne bo več zabaval.

Imenovanje. Imenovan je za drž. pravdnika v Celju dr. Fr. Bračič, pristen Nемеc seveda.

Dva mlada uzmovlča. 27. okt. ni bilo kočarja Franca Burkelca v Št. Pavlu pri Preboldu doma. Priliko sta izrabila 14 letni Anton Dobelšek in 11 letni Viktor Prevoršek in sta zlezla v podstrešje, kjer sta ukradla pol škafa jabolk. Iz podstrešja sta udrla v sobo in odnesla iz nekega odprtega kovčeka K 1'80. Ker ni bilo dovolj časa, nista mogla drugega kovčeka, v katerem je bilo 120 K več odpreti. Dobelška so že zaprli.

Čebelaška podružnica za Celje in okolice je imela v nedeljo, dne 23. oktobra svoj redni občni zbor ob zelo pičlem številu udeležnikov. Glasom tajnikovega poročila je štela ista v pretečenem letu 75 udov. Pomladanske shode je priredila v Vojniku, v laškem okraju, na Teharjih in na Vranskem. Na prvih treh je predaval potovalni učitelj g. Jurančič, na zadnjem g. nadučitelj Černej iz Griž. Jesenski shodi so se radi skrajno slabe čebelarske letine opustili. Podpore je podružnica sprejela od občine Celjska okolica 25 K, od okrajnih zastopov Laški trg in Vransko po 20 K, za kar se je izrekla zahvala. Udom je podarila brezplačno dva panja dunajske mere. — Izmed časopisov si je naročila: „Slovenski čebelar“, „Hrvatsko Pčelo“, dunajski „Bienenvater“, „Schweizerische Bienenzeitung“ in „Deutsche ill. strierte Zeitung“, kateri bodo koncem leta vezani in udom na razpolago. — Stanje blagajne koncem leta je 26 K 04 v. Podružnica si je izvolila enoglasno svoj dosednji odbor. Več privlačilne moči je imelo predavanje g. učitelja Levstika o vzimovanju čebel in izboljšanju čebelne paše in končna igra „Čebelarjev god“. Vrtna dvorana hotela „Pri belem volu“ je bila polna občinstva; blizu 200 oseb je poslušalo njegov dober govor. Ob koncu mu je

poplačalo ta trud z aplavzom. Podružnica mu izreka tem potom iskreno zahvalo. Tudi igra „Čebelarjev god“ je občinstvu splošno ugajala. K.

Brežiški okraj.

v Iz Kozjega. (Tatvina). Pred kratkim je opazila posestnica Zakošek, da je nekdo siloma odprl njen zaklenjen kovčeg in ukradel iz njega vso gotovino v znesku 105 K.

Poročil se je dne 31. oktobra g. F. Kacjan okr. poštar in posestnik v Rajhenburgu, z gđ. Emo pl. Rainhofen. Da bi bilo srečno!

Zaradi bratovščine. V Bosnem pri Brežicah sta bila v krčmi kmečka fanta Rožman in Gačnik. — Ko sta se malo pripila, je ponudil prvi Gačniku bratovščino, to pa je tega tako ujezilo, da ga je vrgel na tla in tako obdelal s pestmi in nogami, da ga je na roki in prsih težko rnil.

Zgorela je hiša posestnika Trefalti v Zabukovju pri Sevnici. V hiši ni nihče stanoval. Škode je 3.000 kron, zavarovalnina znaša pa 1.200 K. Najbrže je kdo zažgal.

Ptujski okraj.

Od Velike Nedelje pri Ormožu. Predzadnje nedeljo popoldne so imeli tu „nedeljski lovci“ lov, pri čemur je davčni uradnik Petovar iz Ormoža obstrelil svojega lastnega očeta na bedrih.

v Nezgoda na ptujskem kolodvoru. Na ptujskem kolodvoru je vlačil delavec Težak žeblje iz železn. pragov. Pri tem se je glavica jednega odtrgala in skočila Težaku v desno oko. Težko ranjenega moža so spravili v graško bolnišnico.

v Iz Središča nam pišejo: Vsled kolere na Ogrskem in Hrvaškem je vlada odredila na meji prav obširne varnostne odredbe. Na središki postaji preišče zdravnik vse potnike iz okužnih krajev na Ogrskem in Hrvaškem. Prtljaga se pošilja nazaj. Tudi po cestah patrolirajo orožniki in izprašujejo potnike kod in kam. Za preiskovanje potnikov v Središču je nastavila vlada mladega zdravnika. Nemca mesto gg. dr. Spešiča in dr. Kristana, ki sta doslej opravljala ta posel. Novi zdravnik bojda Korošec ne razume besedice slovenski in hrvaški. Prav radovedni smo, kako bo izhajal s prebivalstvom iz Medjimurja, ki večinoma potuje po tej progji, in s Hrvati? Ali res ni imela ljuba in modra graška namestnija kakega Slovenca na razpolago? Ali si mislijo gg. birokrati, da se bodo vsi Medžimurci in Hrvati zaradi nemškega zdravnika na središki postaji nemški učili? Ali pa se je poslalo tega golobralega mladiča v slovenski naš trg izzivat? Na suknji nosi znak „Südmarke“. Ali mu bo namestnija ukazala, da si naj privoščiti ta šport kje drugje — in gotovo ne vri nas. Od našega župana zahtevamo, da napravi red, če ne si ga bomo napravili sami. Radovedni smo, kaj bi se zgodilo slovenskemu uradniku, ako bi si privoščil kako tako stvar v nemških krajih?

Od Sv. Miklavža pri Ormožu. Trgatev je minila in naša dosedaj živahna okolica bo tiha in mirna. Tujcev ne bo videti in veselo petje delovcev po naših vinogradih bo utihnilo; v dolgih zimskih večerih pa si bodemo domačini med seboj kratili dolg čas. Imamo sicer v svoji sredi bogatega velkoposestnika, kateri, dasiravno rojen v znanem ponosnem narodnem kraju, nima srca za naš narod, tuj-

struja. Velike načrte so za nekaj časa ponehali izvrševati. Začeli so snovati načrte za manjše železnice, ki bi naj v manjših razdaljah prevažanje oskrbovale, za nizke cene vozile, ter bile tudi glede zgradbe ceneje kakor glavne proge n. pr. Celje—Velenje, Ljubljana—Kočevje itd. Tej potrebi odgovarja postava z dne 25. mal. travna 1880. leta, ki dovoljuje lokalnim železnicam v razloček od glavnih posebne olajšave. Vsako leto se je po dvajset lokalnih železnic izročilo javnosti v porabo in to število še do danes ne pojema. Seveda je misel na velike železnice zopet oživela, tako da dandanes obe razvrsti železnic vrlo napredujete in to ne le pri nas, marveč v drugih državah še mnogo bolj nego v Avstriji. Da vsakdo lahko sam primerja, navedem v nastopnem nekaj podatkov o železnicah v okroglih številkah. Dolžina vseh železnic na zemlji je znašala 1905. leta 900.000 km. Od teh pripada na Ameriko 430.000 km in sicer samo na Združene države 330.000 km, na Evropo 300.000, na Azijo 75.000 km, na Avstralijo 26.000 in na Afriko 25.000 km. Če bi posamezne države vsprejeli po dolžini železnic, bi si sledile: Združene države, Nemčija, Rusija, Francija, Vzhodna Indija, Avstrijska (39.000 km) Angleška, Kanada. Pri ostalih državah znaša dolžina železnic pod 20.000 km. Najbolj na gosto z železnicami preprežena je Belgija, najbolj redko pa Norveška in Ruska. V Evropi stane povprečno 1 km železnice 300.000 K, v drugih delih sveta pa 160.000 K, iz česar posnamemo, da se drugod deloma bolj ceno, deloma pa slabše železnice gradijo nego pri nas. Iz navedenega se tudi podaje vrednost vseh evropskih železnic blizu 100 milijardin posebič avstrijskih čez 11 milijard (11 milijard —

1000 milijonov). Obrestujejo se povprečno s 3—6%.

Tako dospemo k zadnjemu, o čemer še mislimo razpravljati, k prometu in prometni službi. Beseda promet označi cirkulacijo, ki se vrši neprenehoma, ponekod samo po dne, drugod noč in dan. Najvažnejše sredstvo, to cirkulacijo ljudi in blaga omogočiti, so vozovi, ki sami na sebi ne pomenijo dosti, ki pa, če so namenjeni istočasno v isti smeri, oddrdati, ter so v to svrhu med seboj sklenjeni, postanejo takorekoč osebnost s posebnim značajem. Vozovi, naloženi ali prazni, pa z izrečnim namenom istočasno nekam dospeti, tvorijo s strojem, ki jih ima premikati, vlak. Glede brzine in glede voz lahko delimo vlake v brzovlake, osobne, mešane in tovarne vlake. Vlaki, ki so namenjeni za transport ljudi, imajo vrinjen med stroj in vozove, ki vozijo ljudi, eden ali več voz, izmed katerih se imenuje tisti službeni voz, v katerem se vozi vlakovodja. Tovorni vlaki pa imajo precej za strojem vrinjen varnostni voz, ako se vozijo spremljevalci živine z vlakovodjo v službenem vozu, so pa brez varnostnega voza, ako se spremljevalci vozijo z živino vred v istem vozu. Brez izjeme ima sleherni vlak kot zadnji voz takoimenovan sklepni voz. Ta voz ima vsikdar zavor ter nosi tudi taka znamenja, da ga res kot zadnji voz vlaka vsak čas spoznamo popolnoma nedvomno. Nosil namreč na zadnji strani tri svetilke, tvo-reče trikot, ki ponoči navadno rudeče svetijo. Če bi ta voz vlaku manjkal, spoznal bi precej vsak železničar in sedaj tudi mi, da vlak ni cel, da je utrgan in da je eden del nekje zaostal. Čeravno so vozovi med seboj dvojnjo zvezani, se vendar semtertje vlak utrga. — Vsak vlak ima svoje število, kar pomeni zanj ime in tudi značaj. Čeprav so

ta števila na vsaki progji drugačna, ki se lahko smatra kot samostojna prometna žila, je vendar način povsod isti. Vlaki proge Dunaj—Trst Južne železnice imajo števila 1—999; proga Maribor—Franciseste 401—499, Zidani most—Zagreb 501—599. Državne železnice zaznamujejo svoje vlake na raznih progah istotako 1701—1799 ali 2201—2299 itd. Način je zavoljo tega isti, ker se povsod ravna po istem redu. Številke 1—10 ali 20 n. pr. označijo brzovlake. Naj se tedaj imenujejo 203, 402, 901 ali samo 4, vsakokrat zaznamovan je brzovlak. Seveda po progah, kjer brzovlakov ni, pričnejo s številjenjem pri osebnih vlakih in razširijo to številjenje do 40 in 50, kakor je pač treba. Pri določenem številu se pričnejo mešani vlaki, zopet pri določenem tovrni vlaki. Vlak št. 1762 državne železnice označi tovorni vlak, kakor št. 862, 462, 962 Južne železnice tudi značijo tovarne vlake. Skupno je tudi po vseh železnicah, da dobivajo vlaki, ki proti koncu proge vozijo, liha števila, ki pa vozijo od konca proti začetku, soda števila. Vlaki št. 1601, 1605, 1653 itd. vozijo v smeri od Št. Petra na Krasu proti koncu proge v Reko, obratno pa imajo vlaki, ki vozijo v smeri od Reke proti Št. Petru, št. 1602, 1648 itd. Brzina 90 km v eni uri se v Avstriji ne sme prekoračiti. Nemčija je letos poskočila s svojo dovoljeno brzino od 90 na 110 km. Na Angleškem vozijo vlaki s postavno neomejeno brzino, v eni uri 150 km in čez. Pri nas še brzovlaki redko dosežejo brzino 80 km v eni uri. Osebnih vlakov vozijo z brzino 60 km v eni uri, prilično taka razdalja kakor iz Zidanega mesta v Ljubljano. Mešanci in tovorni vlaki prevozi 25—40 km v eni uri. (Sledi.)

no štjuje in hvali, naše narodne šege, naša stremjenja pa so mu v posmeh. Sin priprostitih staršev je, pa črti iz dna duše siromaštvo; le bogatin pri njem kaj velja, ali kaj, ko se ga ogiblje vsak trezno misleč človek, ker ne more prebavljati njega čudno zmedenih nazorov. Može se vtika v zadeve, o katerih nima pojma. On hoče biti takozvani »sportsman«. Pa ne mislite, da hoče v zrakoplovu preleteti svojo toliko zaničevano in zasmehovano domovino, ter se vsesti med hvalisane svoje brate Nemce. Kaj še — tja ne gre, kjer so mu ti iz lestvice, po kateri je mislil na najvišjo stopinjo priti, kline izbili, in tako ni mogel dalje. On si je izbral hvaležnejši šport. Posega globoko v občinske zadeve, pa revček le ne more do njih, ker po plitvem gazi; podpira nemške naprave (za občinske še vinarja ni dal), nagovarja ljudstvo, da pošilja otroke v nemško šolo, prebira le nemške novine, ker se slovenskih sramuje, kakor se je nekda svojega očeta sramoval. Kaj pravite? Ali ni to »unicum« našega kraja, o katerem vam še kaj sporočim.

Iz Črne gore pri Ptuj nam pišejo: Ponesrečil se je pri gradnji turbine za tukajšnjo grajščino 29letni zidarski pomočnik Miha Rašl. Vsekal se je s sekuro v nogo in se težko ranil. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

Umrila je v soboto ponoči pri Sv. Bolfenku bl. Središča gospa Ana Kosi, mati nadučitelja in znana mladinskega pisatelja g. Antona Kosija v Središču. Pogreb je bil v pondeljek popoldne. Blag ji spomin!

v Iz Ivanjkovec pri Ormožu. Visoko okr. trgovinsko ministerstvo dovolilo je z odlokom z dne 6. okt. 1910 št. 40.815/9 ustanovitev brzojavne postaje tukaj. Vsekako spet lep uspeh naših tukajšnjih pristašev, kajti tukajšnji prepametni zvezarji se niso mogli nič kaj ogreti za dosego tega, ker slučajno sedanji poštar ni njihov pristaš, kajti pri njih je prva reč oseba, za drugo pa sploh pojma nimajo.

v V Jeruzalemu sta otvorila gg. Lovro Petrovar in Joško Rajh gostilno, s katero je zvezana mala trgovina in tobačna trafika. Ker v Jeruzalemu dosedaj ni bilo nobene gostilne in tudi daleč na okrog nobene druge ni, bodo ne le domačini, ampak tudi vsi zunanji posestniki, ki imajo tukaj gorice, potem vinski kupci pa tudi vsi drugi turisti in potniki, ki jih vodi pot tukaj čez ta najlepši del Slovenskih goric, omenjeno podjetje gotovo z veseljem pozdravljali in podpirali. Imeni lastnikov jamčita, da se bo točil pristni Jeruzalečan, in ker se bodo dobivala tudi mrzla jedila, je brezdvomno, da bo gostilna upevala.

v Iz Ormoža. V kolikor vemo, imajo c. kr. uradniki v naših krajih nalogo, da občujejo s slovenskimi strankami slovensko. A ta govorica nekaterikom, na pr. našem davkarskemu oskrbniku nikakor ni po volji. Ne moremo mu sicer odvzeti njegovega slovenskega rojstnega doma, Sv. Urbana nad Ptujem, saj mora za to biti hvaležen svojim staršem; a toliko pa vendar od njega zahtevamo, da upošteva svoj in naš rod in njega govorico ter da ne kljubuje strankam, ki ga motijo v njega mirnem nemškem zatišju s slovensko besedo. I mi poznamo postave! Razumeli, g. ckr. davk. oskrbnik Stermschegg vulgo Strmšek?

Sv. Barbara v Halozah. Štev. 42. z dne 2. oktobra t. l. »Slov. Gospodarja« nas jako zanima, posebno pa dopisnik, ki se smeji tako na vse grlo, škoda, da je pozabil, da kdor se zadnji smeje, se najboljše smeje, on se pa prvi smeje svojim budalostim. G. Ogorelec imenuje generala. Ima prav. G. Ogorelec bolj zasluži tako častno ime, kakor pa dopisnik, ki še za štifelpučfirarja ni, ne pa za generala. Dalje piše, da ni res, da bi prestopilo 18 meencev v novo šolsko leto. Prosil bi dopisnika, da bi prišel pogledat, ako ne vidi, pa naj ošlata, potem bode vedel, da je lagal on, ne pa g. Ogorelec. Potem mu tudi ne bo treba prištevati mežnarjevega Hanzeka, Slavka, kovačevega Draška, Ogorečevega Hinka, Iveka itd. Ko bi ti otroci v pletarsko šolo hodili, bi bržčas dopisnik sam pristopil, in se učil plesti, da bi potem lahko komandiral in klofotal te otroke, kakor je navajen. Dalje piše, zakaj g. Ogorelec ni ostal dalje na Dunaju kakor 14 dni. Dopisnik bi pač menda rad, da bi ga ne bilo več nazaj, ker bi potem on lažje svojo ulogo igral. Zelo radovedni smo, kam je hodil dopisnik 18. avgusta, ko smo mi kakor tudi vojaki slovesno obhajali rojstni dan Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. Hodili smo k sv. maši ter praznovali celi dan. Tudi zastavo je menda videl, ako ni bil slep. Jaz pač mislim, da je bil pri Židovi, kakor navadno. — Tam je študiral, kedaj bojo njihovi prazniki. Zvonjenje je v »Slov. Gosp.« sam naklonil židovskim praznikom. Zato bi menda rad bil sam Židov, da bi ostal vedno pri njem pri sladki vinski kaplji; saj igra na šah je tudi kratkočasna. Pa zapomni si, dopisnik, poznamo te že dobro; ali prej ko boš ti pletarsko šolo podrl s svojo glavo, bodeš odpihal kakor si pripihal od nekod. Zakaj učiš ljubezen in mir, sam pa delaš razprtijo in preprič?! Za danes samo to, drugič bomo še nekoliko globlje v temne kote posegli. — Na svidenje! Mežnarov Hanzek v novem šolskem letu.

Iz Središča nam poročajo: Vino letnika 1910 bode vsled lepega vremena pred in po tignavi jako dobro in bode glede kakovosti prekosilo celo letnik 1908. Priraslo ga je sicer malo in cena mu je zelo visoka. V ormoško-ljutomerskih goricah se plačuje sedaj mošt po 50—64 vin. Vsled silnega navala kupcev bo ves letošnji pridelek v kratkem času oddan.

Luigi Luccheni,
morilec avstrijske cesarice Elizabete, ki se je pred kratkim v ječi obesil.

Slovenjegraški okraj.

Št. Janž na Vinski gori. Kar je »Narodni List« doslej od nas poročal, je bilo vedno vse resnično. V »Slov. Gosp.« bi rad neki dopisun opral svojo umazano dušo. Pa nič ne pomaga, ker vse ve, da si že marsikoga do zadnjega vinarja opeharil. — Tudi glede rodbinskih razmer se primi za nos; še ni dolgo tega, kar sta vidva s staro ob 10. ponoči čardaš z metlami plesala. Pride vam dan plačila, obrekljivci in lažniki!

Tatvina. Gostilničarju Paar blizu Sp. Dravograda je ukradel nekdo iz spalnice čez dan 300 K. Tatvine sumljiv je neki mož, ki je hodil tam okrog in se je izdajal za žganj. agenta.

v Iz Velenja. »Str.« poroča, da je odšel velenjski kaplan Maks Goričar v Dubrovnik, kjer vstopi v dominikanski red.

Srbski prestolonaslednik Aleksander,
ki je nedavno težko zbolel na legarju, a se mu že obrača na boljše.

Mariborski okraj.

v Koncert v Mariboru. »Glasbeno društvo« v Mariboru priredi s pomožnim orkestrom dne 6. novembra ob 8. uri zvečer, po popoldanski gledališki predstavi, v veliki dvorani Narodnega doma, **ljudski koncert** pri pogrnjenih mizah. To je prvi poskus »Glasbenega društva«, da se uvedejo drugod tako popularni koncerti tudi za naše občinstvo v slovenskem domu. Obiskovalcem slovenskega gledališča z dežele se nudi na tak način en sam večer dvojni užitek, tembolje, ker se je za ta prvi ljudski koncert sestavil vsestranski in zanimiv program. »Glasbenemu društvu« pa bo številni obisk vzpodbuda za nadaljno delovanje na glasbenem polju, da bo večkrat nudilo našemu občinstvu po dnevnem trudu in delu nekaj prijetnih uric.

v Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Tukajšnji šolarski kuhinji so darovali sledeči gospodje nastopne prispevke: Č. g. Janž-kovič J., župnik, 20 K, g. dr. J. Kronvogel, g. dr. Tiplič, g. dr. Gorišek po 10 K, v. dr. Daunig, g. not. kand. Krajgher A. g. K. Anbl. g. Lešnik J. po 5 K, g. A. Zemljec 8 K, g. A. Zabukošek K 530, g. P. Pavlič, kaplan, g. M. Lovrec po 4 K, g. Fr. Ar-

nuš, g. A. Arnuš, g. Fr. Kramberger, pos. tajnik po 3 K, g. Polič odv. uradnik 2 K, g. V. Kreft, g. Fr. Breznik po 1 K, g. Stanošek 50 h; iz sodnijskih poravnay: Kebrič-Kaube 20 K, g. dr. Lešnik 10 K, Kocbek-Purgaj 10 K, I. Krempe 7 K, Klobasa-Močnik 10 K. Iz nabiralnika pri g. A. Zemljecu 6 K 30 v, učenka Kramberger Lizika 10 K. Bog plati! Prihodnjič dalje.

v Uradni dnevi marib. okr. glav. se vrše v četrtek dne 3. nov. v Slov. Bistrici, v torek dne 8. nov. pri Sv. Lovrencu ob Kor. žel. in v četrtek dne 10. nov. pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

v V Mariboru je priredilo društvo za rejo in varstvo živali v Götzovi dvorani razstavo štajerske perotnine, katero je deželni glavar grof Attems minulo soboto otvoril.

Drobne novice. Pri okrajnem sodišču v Mariboru imajo vsi sodniki na mizah Südmarkine vžigalice. Vprašamo, ali se na »višji« migljaj izzivajo sloven. stranke in pozivamo, da se ta netaktnost nemudoma odpravi.

Ljutomerski okraj.

v Frane Jožefova šola v Ljutomeru priredi v nedeljo 13. novembra v gostilni g. Vanpotiča v Ljutomeru šolsko tombolo v prid ubožni šolski mladini. Začetek ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi šolsko vodstvo.

Konjiški okraj.

v Izdražbal se bo dne 14. nov. pri okr. glav. v Konjicah lov občine Sv. Kunigunda na Pohorju. Izklicna cena 60 K. Začetek dražbe ob pol 11. dop., pogoji običajni.

Današnji številki prilagamo letak o uporabi Tomasove žindre, kar se blagovoli uvaževati.

Gospodarski paberki.

Pravilna reja goveje živine.

Pri živinoreji je jako važnega pomena pravilno krmljenje in pravilno ravnanje z živino. — Mnogokrat opažamo nepravilno ravnanje že pri teletih takoj, ko se povrže, potrosijo mu namreč soli, da bi ga krava rajše in boljše oblizala, kar pa ni pravilno, in sicer zato ne, ker postane teletu precej mrzlo; jako dobro in tudi potrebno pa je, da se teletu potrosijo otrobi, krava ga potem ravno tako dobro obliže, kakor če bi mu natrosil soli. Poskušajte potrositi malo soli v kupico vode, potem boste takoj opazili, kako voda postaja mrzla.

Drugo nepravilno ravnanje pri teletih je, da ga takoj, ko se povrže, nosijo okoli krave, da bi se nasesal, kar je pa zopet nepravilno. Tele naj se pusti tako dolgo, dokler samo ne vstane. Takoj ko vstane, to je navadno v 1 ali dveh urah, ko se je že malo odpočilo, se spusti h kravi, in takrat že tele navadno samo rado sesa. Nadaljno pravilno krmljenje teleta obstoji v tem, da se spusti na dan h kravi ne samo 2- ali 3 krat, ampak potrebno je, da se spusti v prvem času 5 do 6 krat na dan.

Zakaj naj se spuščata tele v prvem času tolikokrat na dan h kravi? Gotovo bode potrdil vsak živinorejec, da je dobro za teleta, če mu da na enkrat manj, zato pa večkrat na dan, ker v prvem času želodec še ni privajen. Tele se mora, oziroma naj bi se spuščalo h kravi kolikor mogoče jako dolgo. Pri mnogih kmetih se vidi, da se spuščata tele samo 5—6 tednov. Vsak živinorejec sprevidi in tudi dobro ve, če tele dolgo sesa, da bo tudi veliko boljše, a se zmiraj gospodinji zdi škoda za mleko, katero porabi tele. Če pa pomislimo in dobro preračunamo, ali bi se tisto mleko gotovo izplačalo dajati teletu ali ne, bomo gotovo prišli na dejstvo, da bi se tisto mleko gotovo izplačalo dajati posebno takim teletom, katera so namenjena za nadaljno plemo.

Pri vzgoji telet nam škodujejo tudi mlekarnice. V krajih, v katerih imajo mlekarnice, se zmiraj gleda, da se odda kolikor mogoče dosti mleka, in torej gleda, da se tele hitro odstavi ali pa mesarju proda. Seveda kmetje, kateri pomislijo, da se dobro izplača, dajati teletu dolgo časa mleka, gotovo ne bodo prodajali v sedanjih letih telet mesarju, ker vsi predobro vedo, kako drage so dojne krave v krajih, kjer so mlekarnice, dobre krave pa sploh skoraj ni dobiti, ker kateri ima dobro kravo, je zlahka ne proda; take krave bodo gotovo tudi zmiraj d age ostale, zato je važno, da se vsako tele, posebno v sedanjih letih, katero je sposobno za plemo, redi. Nadalje se mora gledati na to, da se tele ne začne kar naenkrat krmiti s senom, temveč krmiti se mora po malem s senom. V začetku se mora teletu dajati še vsak dan mleka, potem pa zmiraj manj. Dostikrat se pa zgodi, da se tele kar naenkrat odstavi ter se mu položi v jasli sena; tele ga seveda žalostno gleda, ali dan kriči ter se ga le malo dotakne. S časom se ga mora seveda privaditi, a poglejte ga takrat, kak razloček da je; tele dobi velik vamp, tako imenovani seneni vamp, dobi drisko, dlaka mu stoji pokonci itd., skratka, tele dosti zaostane. —

Ako hočemo nadalje skrbeti, da se bo tele dobro razvijalo, moramo gledati, da se mu prida kaka druga krma, in sicer močna krma, to je v prvi vrsti zdrobljen oves. V krajih, kjer manjka travnikom apna, in to tudi lahko sami spoznamo, še ne bo treba dajati preiskovati zemlje na kemično-preiskovalne zavode, ampak spozna se to na ta način, da liže živina steno ali pije gnojnico itd. V nekaterih krajih se vidi po hlevih, da nabijejo kmetje na prednjo steno pred jasli deske, da ne more živina lizati opeke iz stene. „G. N.“

Intenzivno in ekstenzivno gospodarstvo.

Tega in onega bode mogoče iznenadil zgornji naslov; ste sicer dve popolnoma tuji in marsikomu mogoče popolnoma neznani besedi, kojih pomen bode pa lahko vsakdo hitro razumel. Intenzivno gospodarstvo je tamkaj, kjer se uporabljajo raznovrstni pripomočki v dosego obilnejših donoskov. K temu spada predvsem močno in posameznim rastlinam primerno gnojenje in skrbno obdelovanje polja in poznejše oskrbovanje rastlin. Če primanjkuje hlevskega gnoja, je seči po umetnih gnojilih, kar je osobito važno za travniško oskrbovanje in izboljševanje.

Ekstenzivno se pa gospodarji tamkaj, kjer se polje obdeluje s kolikor mogoče malimi izdatki ne glede na to, da so seveda potem tudi pridelki manjši.

Pravo mejo med intenzivnim in ekstenzivnim gospodarstvom je težko razločiti, ker se posamezne krajevne razmere močno razlikujejo; kar se sme v slabih krajevnih razmerah računati k intenzivnemu gospodarstvu, prištevava se v dobrih krajih k ekstenzivnemu. V splošnem je gotovo to, da se morajo gospodarstva vsled napredujoče kulture in pomnoževanja ljudstva leto za letom intenzivneje obdelovati, če hočemo, da nam bodo dobičkonosna ostala. Prehod k ekstenzivnega gospodarstva na intenzivno se more vršiti naravno le počasi, ker primanjkuje k temu skoro povsod glavnega činitelja, potrebnega kapitala. Da se pa dandanes ne more več gospodariti na način naših pradedov, to mora priznati vsak gospodar. Večji davki, večji vzdrževalni stroški silijo posestnika, da si išče večje dohodkov. Da pojasnimo kolikor mogoče natančno sliko prehoda iz ekstenzivnega načina na intenzivno pot, poslužimo se v ta namen sledečega primera:

Vzemimo gospodarstvo, ki meri 20 hektarov. Pred 20 leti je imelo ravno isto velikost. Za obdelovanje tega zemljišča se je rabilo preje le en par konjev, kar je bil očividni dokaz, da je bilo gospodarstvo ekstenzivno, ker z enim konjem se lahko obdelala največ 10 ha zemlje. Posledica pomanjkljivega oskrbovanja so bili seveda slabi pridelki. Pred dvajsetimi leti ni bilo najti pri gospodarstvu drugega večjega poljskega orodja, kakor plug, brana in kak ročni mlatilni stroj; za tiste čase končno tudi ni bilo potrebno. O umetnih gnojilih in drugih takih luksuzih ni bilo niti govora. Povsod se je gledalo le na male izdatke; varčevalo se je vsepovsod.

Sčasoma pa gospodar vključ v vsej siceršnji skrbnosti in varčnosti ni mogel več izhajati. Gospodarstvo ni donajalo potrebne množine pridelkov. Ako smo si pa ogledali notranjost gospodarstva, morali smo se prepričati, da ni moglo iti na tak način dalje; kravji hlev je izgledal skrajno žalostno; ne samo, da smo našli le malo živine v njem, še ta je bila skrajno mršava, lahko bi rekel skoraj brez vrednosti. Pa tudi ni bil čudež. Še tisto malo sena, kar je dobil gospodar s svojih zapuščenih travnikov, porabil je za konje, med tem ko je hranil krave s samo suho slamo. Tudi pridelovanje druge krme je bilo jako omejeno, da pridelana množina ni zadostovala niti za poletje. Krompirja, pese sadijo se je tudi v izvanredno mali meri. Mleka in masla se v takih razmerah seveda ni moglo dosti prodati. Svinjereje in perutninarstva se sploh ni smatralo za kako pomembno panogo kmetijstva.

Naravna posledica takih razmer je bila, da se posestvo ni izplačevalo, temveč so se leto za letom izkazovale večje izgube. Hlapec in dekla sta zahtevala leto za letom večjo plačo, davki so naraščali, a dohodki posestva se manjšali. Kje dobiti denar? Moralo se je torej nekaj izpremeniti; in spremenilo se je res.

Vzpodbujen vsled nekaterih vzgledov v okolici, začel je tudi ta gospodar svojo zemljo boljše obdelovati in gnojiti z umetnimi gnojili. Namesto dozdnega načina setve z roko, naročil si je sejalni stroj.

Boljše in temeljitejše obdelovanje zemlje in pomnožena površina orne zemlje, zahtevale so glasno še ene vprežne moči, potreben je bil še en konj.

Namesto starega in obrabljenega pluga in več skoro nerabnih bran je prišlo novo izboljšano poljsko orodje. Večja množina na tak način pridobljenih polj, pridelkov je pokrila ne le večjo plačo hlapca in dekle, temveč je navadno ostal še kak preostanek za nabavo drugega še potrebnega orodja. Tudi kosični stroj, stroj za obračanje in grabljanje sena so prišli nazadnje še na vrsto. Ni šlo sicer vse naenkrat, temveč stroj za strojem v daljših presledkih. Ako pogledamo ta polja po desetih letih, — kaka sprememba. Detelja, krompir in pesa se najde v veliki množini. Ker se je na ta način tudi množina pridelane krme izvanredno pomnožila, je naravno, da se je tudi živinoreja lepo razvila. Kjer smo videli pred desetimi leti takorekoč le nekake izvrške goveje živine, najdemo danes živino, ki si jo lahko vsakdo z veseljem ogleda.

Gospodar se je pozneje tudi prepričal, da svinjereja in perutninarstvo ni brez pomena in tako

najdemo danes pri njem že tri lepe plemenske svinje in celo vrsto kokošjih pasem.

Tukaj podana slika razvoja enega kmečkega posestva naj bi našla odmev v naših slovenskih kmetih, vsak gospodar naj bi poizkušal svojim razmeram primerno doseči iste cilje pri svojem gospodarstvu. L. S.

Sadimo črešnje.

(Piše Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.)

Kako veselo je gledati v spomladi nežnobe cvetoče črešnje, katere pričajo, da ni imel gospodar, ki jih je posadil in cepil, slabih misli v svojem srcu, ampak glavo na pravem mestu in pridne roke. Še bolj veselo pa je, ko so črešnje polne lepo rdečega sadja, ki služi v hrano nedolžnim otročičem. Radi ga pa tudi uživajo hlapci, dekline, gospodarji in viničarji, in še gospodi ne preseda. Ali žalibog se sadijo in žlahtnijo črešnje v jako pičlem številu, in še ta bora drevesa imajo ob času zorenja veje polomljene. Da se črešnjeva drevesa polomijo, je krivo le, ker se jih, kakor sem že omenil, v premali množini sadi.

Da se vsem sitnobam izognemo in da nam ne bode treba po tujih črešnjah si prstov lizati, bi si po mojem mnenju naj vsak zemljiški posestnik vsadil kaka 3—4 črešnjeva drevesa, ker za tako sajenje daruje smo en dan zamude. Posebno mlajšim posestnikom bi to svetoval, kajti delo se jim dovoljno poplača in potomci ne bodo nič slabega o taki nápravi govorili.

Tudi viničar se ne pregreši smrtno, če tu in tam posadi kako črešnjevo drevo na gospodarjevi zemlji in ta ga zavoljo takega dejanja ne bo iz kože tiral.

Nekateri trdijo, da je črešnjevo drevo zelo izbirčno zaradi sajenja in cepljenja. Da pa to ni res, vam na kratko raztolmačim; edino krivo je le pozno sajenje v spomladi in ravno tako tudi cepljenje; kajti črešnjevo drevo rodi že v poletju in zavoljo tega postane tudi v spomladi prej muzevno, kot druga drevesa. Najboljši čas za saditev takih dreves je v pozni jeseni, ko listje odpade in mislim, da pridem prav ravno sedaj s svojim nasvetom.

Pri izkopavanju sadik moramo biti zelo previdni, da ohranimo zdrave in precej dolge korenine s sesalkami vred. (Sesalke imenujemo tanke korenice.) Dobro nam služijo v ta namen lesni črešnjevi divjaki, ki imajo debelost mlatilnega cepca (cepiča) z lepo mlado skorjo. Kakor je treba vsako drevo po izkopanju takoj posaditi, tako tudi črešnjevo drevo. Sadiji ga je treba bolj v zatijše na kako podnožje, da ne pridejo preveč donj mrzli vetrovi. Sadi in gnoji se ravno tako, ko druga sadna drevesa, in ko je to delo opravljeno, se odstranijo vse mladike, da ostanejo trije ali štirje rogli teh mladik, kakih 10—15 cm dolgi. Vršič se pa popolnoma odstrani. Vse deblo naj bi bilo približno kaka 2 m visoko. Vse novozrastle mladike na imenovanih roglih se pustijo skozi dve leti rasti; po debelu se pa sproti mladike odstranjujejo. Po preteku dveh let po sajenju (ne prej) se meseca februarja krona drevesa odžaga in se deblo položatni. Pri tem pa je pomniti, da se v brežnih legah cepi s cepiči, ki so prinešeni iz hribovitih krajev. Na nizkih legah se pa požlahtnujejo črešnje s sortami, ki jim ugaja ravninsko podnebje.

Tako sem delal jaz. Pojdi in stori tudi ti tako! V Vičancih, na praznik vseh Svetnikov 1910.

Kako je s cementom? Letos je bil cement ceneji in je še danes, ker posamezne tovarne niso mogle napraviti kartela. Zato se je letos silno mnogo tega blaga kupovalo in rabilo. Zdaj se sliši, da kujejo tovarne zopet kartel, ker pri sedanjih cenah baje premalo zaslužijo. Če se jim posreči, bodo šle cene zopet kvišku, in menda ne za malo. Zato naj še zdaj porabi ugodno priliko, kdor misli kaj popraviti ali zidati. Če ga more še letos rabiti, naj ga kar kupi, če pa šele spomladi, naj — to pa velja za večje množine — napravi zdaj s tovarno sklep za spomlad, to se pravi, naj se pogodi s tovarno, da mu pošlje spomladi ta in ta mesec toliko in toliko vagonov cementa na imenovano postajo za ceno, ki velja danes. Tovarne take kupčije prav rade sklepajo. Seveda, če se kartel ne posreči, bodo ostale sedanje cene.

Razne novosti.

v Obsojeni morilec svojega očeta. V soboto je bil pred porotnim sodiščem v Kraljevem Gradcu po dvanedevni obravnavi obsojen na smrt na vesalnih 21 letni Vaclav Hruby, ki je pred dvema mesecema na nečloveški način ubil svojega očeta s sekiro ter ga nato na vrto pokopal. Obsojeni se je med obravnavo jako cinično zagovarjal.

v Vohun Pavel Bartmann obsojen. Vohun Pavel Bartmann, bivši avstrijski nadporočnik, ki je stal te dni, kakor smo že poročali — pred dunajskim kazenskim sodiščem, je bil v soboto zvečer radi vohunstva obsojen na 4 in pol leta težke ječe.

v Mrlič v železniškem vozu. 1. tm. so v Brucku ob 2. uri zjutraj prenesli mrtvega iz železniškega voza nekega hrvatskega nadstavnega delavca, kojega ime je neznan. Delal je 2 mesca v Jesenicah pri nadstavnju; našli so ga mrtvega v železniškem vozu. Kakor se je konstatiralo umrl je zadet od kapi. Domnevanje, da bi se šlo za slučaj kolere, nima nobene podlage.

Listnica uredništva.

Reka-Hoče, Sv. Štefan pri Šmarju, Kapele, Hoče: Danes žal nemogoče, prihodnjič! Pozdrav!
Kalobje: Ono drugo je, mislim, premalenkostno, saj se mnogokrat kje enako zgodi. Pozdrav!

Živa potreba

je bila, da je izšla kuharska knjiga o pripravi Pekatet, ker je res primanjkovalo receptov za to. Dobjiva se brezplačno pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.

Izjava.

Podpisani sem dne 16. oktobra 1910 v gostilni pri Budjani v Družmirju obdolžil Janeza Novaka tatvine in prekličem danes javno to izjavo kot neresnično in se Janezu Novaku zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Preloge, 23. okt. 1910.

593 1 Luka Vertačnik, mizarski mojster.

Sprejem takoj 254 2-1

2 učenca

močna in poštenih starišev.

Ferdo Viher, sodar v Vojniku pri Celju.

Bencin-motor

od tvrdke Warrhalowski z 12—16 konjskimi silami, samo še 2½ leta star in še vedno v porabi, se radi nakupa večjega motorja prav po ceni proda. — Pojasnila daje

ZINAUER, Sv. Jakob v Slov. gor.

Trgovci!

Ne pustim potovati ker preveč stane, pač pa prodajam po ceni ker ne pustim potovati. — Obrnite se torej pismeno ali osebno in zahtevajte vzorčne pošiljave narodna veletrgovska hiša

R. STERMECKI v Celju.

Zahtevajte vzorce!

Barhant, flanele, modno blago, opreme

platno, damast, kanafas itd. same novosti, razpošilja franko izvozna tvrdka

V. J. Havliček in brat v Podčrbradeh na Češkem. Razpošilja tudi franko po povzetju 1 zavoj 40 m raznovrstnih ostankov od poletnega in zimskega perila v širokosti 1 do 8 metrov samo za 18 K.

Ugodna prilika! Izredno cen! 249 15-2

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

Kovaškega učenca

sprejme takoj **Janez Steblovnik**, kovaški mojster v Šmartnu, p. Rečica na Paki.
245 3-3

Škodovati

Vam ne more, ako pišete takoj po nove vzorce od ženskega ali moškega blaga, katere razpošilja proti vrnitvi franko **narodna veletrgovska hiša**

R. STERMECKI v Celju.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč je tudi osvežujoča 550 8-4

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896. leta in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. leta.

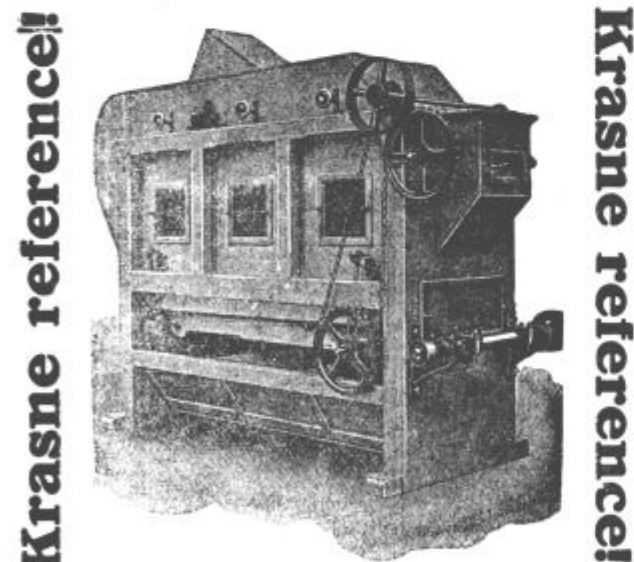
Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine** pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo.

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Št. 43440
II. 5798

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v svrhu dobrega podučanja viničarjev o obdelovanju ameriškanskih trt, o gojenju drevesnic, kakor tudi o novonasajenju drevesnic, prirediti tudi v letu 1911 na vsaki sledečih šol samostojni viničarski tečaj in sicer na:

1. Deželni sadjarski in viničarski šoli v Mariboru,
2. " viničarski šoli v Silbergu pri Lipnici,
3. " " " " Gornji Radgoni,
4. " " " " Skalicah pri Konjicah.

Ti tečaji se otvorijo s 15. februarjem 1911 in se končajo s 1. decembrom 1911. Sprejelo se bo:

v Mariboru	14
v Gornji Radgoni	16
v Lipnici	26
v Skalicah pri Konjicah	12

sinov posestnikov in viničarjev.

Ti imajo na imenovanih tečajih prosto stanovanje, vso hrano in dobijo mesečne odškodnine 8 K. Poduk je v prvi vrsti praktičen in le toliko teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za samostojne viničarje.

Ob sklepu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svojih zmožnostih.

V svrhu sprejema v te tečaje morajo vposlati prosilci nekolikovane prošnje na štajerski deželni odbor najkasneje do 6. januarja 1911.

V prošnjah se naj navede, v kateri izmed gori imenovanih tečajev želi biti sprejet prosilec. Prošnji se naj priloži:

1. Izkaz o dovršenem 16. letu.
2. Spričevalo o obnašanju, katero potrdi župni urad.
3. Zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni.
4. Odpustnica iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo pri tečaju nepretrgoma od 15. februarja do 1. decembra 1911 ter da se v vsem podvržejo kmetijskim strokovnim organom.

Gradec, 7. oktobra 1910.

Od štajerskega deželnega odbora
Edmund grof Attems l. r.

IV. Jax & sin, Ljubljana

Dunajska cesta števil. 17

336 52-23

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.
Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

297 — 32

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v **Zvezni trgovini v Celju**. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.

Poštno hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno zalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Loterijske številke.

Gradec, 30 novembra 1910: 52, 29, 45, 58, 58.
Dunaj, " " " 50, 67, 22, 88, 42.

Mihael Dobravc

slikar in pleskar v Celju

Gosposka ulica št. 5

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkvena, sobna in dekoracijska slikarija itd. — Prevzame vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela po najnižjih cenah. —1

Samo še 19 gramofonov

novih in izvrstnih, komad po 15 K in po 20 K oddamo od danes naprej proti takojšnjemu plačilu. Istotam 1000 igel samo K 1'60 in nove velike dvostranske plošče po K 2'50.

Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivnega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivnega 6 K; 7 K; belega, finnega 10 K, najfinjši prsi puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 70 cm široke K 13.—, 14.70, 17.80 in 21.—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4.50, 5.20, 5.70; podpernica iz močnega rižastega gradlna. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 456 50-13

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi nagrobnih vencev ter igrač

Celje Prica & Kramar Celje

Graška in Krožna ulica.

511 35-19

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Nagrobne

vence

v različnih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,

lastnik parne žage na Lavi pri Celju

==== prevzame vsakovrstna ====

51 50-41

stavbena zlasti tesarska dela.